

COMPLEMENTELE ȘI ADJUNȚII ADJECTIVULUI ÎN TRADUCERILE LUI DOSOFTEI

CAMELIA UȘURELU
Universitatea din București

1. Complementarea adjectivului

Relația de complementare nu privește toate elementele componente ale clasei adjectivului (Pană Dindelegan (ed.) 2013: 422). În general, complementarea este autorizată de adjectivele intersective, aflate în poziție postnominală (Brăescu 2012: 107). Adjectivul are dublu rol sintactic: este dependent sintactic într-un grup nominal sau într-un grup verbal și este centru de grup. Complimentările adjectivului sunt, din punct de vedere sintactic, de același tip cu cele ale verbului. Adjectivul prototipic admite, cu funcție de complemente, nominale în dativ (moment *favorabil investițiilor*), nominale prepoziționale (sărbători *pline de bucurie*), nominale în genitiv (echipă *deținătoare a trofeului*), forme verbale nepersonale (fructe *bune de mâncat*) și propoziții subordonate conjuncționale (copil *vrednic să câștige concursul*).

În studiul de față, corpusul este realizat pe baza a trei dintre traduceri religioase ale lui Dosoftei, reprezentative, în opinia noastră, pentru stadiul limbii literare din ultimele trei decenii ale secolului al XVII-lea: *Psaltirea în versuri* – 1673 (PV), *Psaltirea de-nțăles* – 1680 (PÎ) și *Parimiile preste an* – 1683 (Parimii). În cele trei lucrări predomină adjectivele care guvernează un complement prepozițional realizat printr-un nominal în acuzativ. Adjectivele care autorizează complemente prepoziționale sunt, în general, prototipice și selectează un nominal cu prepoziția *de*:

- (1) **plin** (*capiștile păgânilor pline de idoli* – PV: 199);
stearpă (*beserica cea din limbi, carea era stearpă de darul lui Dumnedzău* – PV: 19);
sătui (*și toț vor cânta sătui de pâine* – PV: 429);
beți (*Sufletele lor în greutate / Să topiia beț de răutate* – PV: 799);
potrivnic (*sângur cuvântul ieșind din Părintele cel fără cauză, / Potrivnic de puteare al Său Duh apostolilor* – Parimii: 262).

Complemente prepoziționale apar și în grupurile adjectivale având drept centru un adjectiv provenit dintr-un verb. În general, adjectivele respective sunt derivate cu ajutorul unui sufix (*-tor* sau *-eț*) de la verbe tranzitive: *dăruitor* (a dăru), *grăitor* (a grăi), *vestitor* (a vesti), *curățător* (a curăți), *purtăreț* (a purta). Grupul *de* + NP (grup nominal nedeterminat) corespunde obiectului direct nonreferențial al verbului; rareori apare un DP (numele propriu *Dumnădzău*), care e obiect direct definit.

- (2) **dăruitoare** (*lumină [...] **dăruitoare de lumină** – Parimii: 277);*
dătător (*lumină [...] **dătătoare de lumină** – Parimii: 277);*
grăitoare (*Despierre-vei, Doamne, buze-nșelătoare, / A limbă sămață, **de rău grăitoare** – PV: 85);*
păgubitoare (*gadini și găngăanii **păgubitoare de suflet** – PV: 199);*
vestitoare (*Veniț de la prăvire, femei **de bine vestitoare** – Parimii: 216);*
curățătoare (*ce roaă [...] **de păcate curățătoare, roaă înfocată** – Parimii: 236);*
născătoare (*Ficioară **de Dumnădzău născătoare** – Parimii: 278);*
știutoare (*și budzele a bărbați **știutoare sânt de haruri** – Parimii: 309);*
iubitor (*curaț, miloș, **iubitori de frați** – Parimii: 314);*
nepurtătoriu (*Dumnădzău-i giudecător drept [...] **nepurtătoriu de mânie în toată dzua** – PÎ: 292);*
călcătoriu (*Cuvânt **călcătoriu de leage puseră supra sa** – PÎ: 381);*
purtăreț (*a Fiiului lui Dumnădzău acel **purtăreț de viață și dătători de viață** – Parimii: 266);*
suf्लăreț (*De sârg arăț cu **de foc suflăreața ședeare** – Parimii: 269).*

Foarte rar, la Dosoftei, apar adjective provenite din adverbe, care guvernează un complement prepozițional realizat prin nominal sau prin propoziție conjuncțională:

- (3) **târziu** (*Moisei prorocul era **la limbă târziu** – Parimii: 258);*
gata (*mi-i inima **gata de te-așteaptă** – PV: 805).*

La Dosoftei complementele prepoziționale guvernate de adjective pot fi realizate atât prin infinitiv scurt, fără *de* (4), cât și prin infinitiv lung (5). În cazul infinitivului lung, legarea de centrul adjectival se face prin prepoziția *de*. Rar, în poziția de complement prepozițional, apar și verbe la supin cu prepoziția *la* sau *în* (6).

- (4) **volnici** (*atâta cale era **volnici a umbla** – Parimii: 240);*
puternic (*putearnic fiindu-ți binele **a face** – Parimii: 116);*
vrednici (*nu sântem **vreadnici a zări ș-a cere de la tine milă** – Parimii: 170).*
(5) **grabnice** (*că picioarele lor [...] **grabnice sunt de-a vărsarea sânge** – Parimii: 107);*
neîncrezători (*cei **ne-ncrezători de-a sălășluirea** – PÎ: 442);*
tare (*Fii-mi în Dumnădzău scutitoriu și în loc **tare de-a mă mântuirea** – PÎ: 452).*
(6) **bun** (*că-i **bun pomul la mâncat** - Parimii: 115);*
frumos (*lemnul **frumos în vădzut și bun în mâncat** – Parimii: 113).*

În poziția complementului prepozițional pot apărea și propoziții subordonate introduse fie prin complementizatorul *să*, fie prin *de*. În cazul unora dintre adjective, cum ar fi *gata*, se remarcă, în traducerea lui Dosoftei, posibilitatea de a selecta ambele elemente:

- (7) a) **datori** (*și noi **datori sântem unii pre-alalț să iubim** – Parimii: 303);*
b₁) **gata** (*mi-i inima **gata de te-așteaptă** – PV: 805);*
b₂) **gata** (*Că inema-i este **gata / La Domnul să-și ceie plata**. – PV: 833).*

În traducerea lui Dosoftei, unele adjective se combină cu un nominal precedat de alte prepoziții în afară de prepoziția *de*:

– cu prepoziția *la*:

- (8) **rea** (*i s-a adauge voie **rea la inemă*** – Parimii: 136);
nemilos (*bărbatul necurat și **nemilos la inemă*** – Parimii: 157);
nesățios (*Cu trufașul [...] **nesățios la inemă**, cu acesta nu mâncam.* – PÎ: 533);
iute (*Ce-i **la război iute și ager cu spata*** – PV: 453);
lacom (*Ce iaste **lacom la vinuri*** – Parimii: 141);
bețiv (*Nu hii **bețiu la vin*** – Parimii: 169).

În cazul adjectivelor construite cu prepoziția *la*, se observă că prepoziția exprimă „orientarea” însușirii.

– cu prepoziția *în*:

- (9) **ghizdav** (***ghizdav în frămseațe decât fiii omenești*** – Parimii: 337, PÎ: 390);
moale (*Nice hii **moale-n grai și-n cuvinte*** – PV: 581);
vesel (*rumăn și **vesel în față*** – PV: 303);
rumen (*rumăn și **vesel în față*** – PV: 303);
line (*și de genuni adânci, **line-n față*** – PV: 461).

– cu prepoziția *cu*:

- (10) **puțân** (*Micu-i Veniamin și **puțân cu ceata*** – PV: 453);
ager (*Ce-i **la război iute și ager cu spata*** – PV: 453);
aspru (*și oameni **aspri cu obradzele*** – Parimii: 180);
grei (*Fii omenești, până când **grei cu inema?*** – PÎ: 286).

Funcția nominalului cu prepoziție este, în construcțiile de mai sus, la limita dintre circumstanțialul de relație și complementul prepozițional. Din acest motiv, vom înregistra adjectivele care apar în acest tip de construcții ca fiind adjective ce nu admit relația de complementare, dar se combină cu un adjunct.

Alte centre adjectivale selectează un nominal în dativ (substantiv sau pronume personal / nehotărât / demonstrativ / reflexiv) cu funcție de complement indirect. Adjectivele care se combină cu un complement indirect pot fi prototipice (11) sau provenite din verbe (12):

- (11) **mort** (***mort lumii** [...] **cela ce ști priceapere*** – Parimii: 114);
viu (***viu lui Dumnădzău** [...] **cela ce ști priceapere*** – Parimii: 114);
bun (*giudecătoriu **bun casii lui Israil*** – Parimii: 221);
vrednic (*tot lucrul de preț nu iaste **vreadnic ei*** – Parimii: 114);
harnic (*și tot lucrul prețios nu iaste **harnic ei*** – Parimii: 129);
potrivnic (*căț-îs pre pământ om **protivnic lui*** – Parimii: 181);
puternică (*și amu ocina mea **putărnică-m iaste mie*** – PÎ: 308);
dragă (*și iaste **dragă tuturor și slăvită*** – Parimii: 125);
milostiv (*Că tu, Doamne, bun ești și blând și **mult milostiv tuturor** cărora te cheamă* – PÎ: 498);
partnic (***Partnic** eu sânt **tutoror ce se tem de tine*** – PÎ: 593);
netede (*Toate **netede** sunt **celora ce înțeleg*** – Parimii: 309);
drepte (*Toate [...] **direapte celora ce să află priceapere*** – Parimii: 309);
destoinici (*și i-au aflatu-i **destoinici șie*** – Parimii: 306).

- (12) **cinstitoriu** (*omul acela fără prihană, drept, adevărat, lui Dumnezeu cinstitoriu* – Parimii: 176);
iubitor (*Dumnezeu curat și iubitori dreptății* – Parimii: 280);
sprijenitoriu (*Dumnezeul meu [...] sprijenitoriu iaste tuturor* – PÎ: 316);
scutitoriu (*Domnul, scutitoriu vieții mele, de cine să mă spariu?* – PÎ: 338).

Construcțiile *adjectiv + nominal în dativ* au corespondent în structuri de tipul *verb tranzitiv + complement direct*: *cinstește pe Dumnezeu* vs. *cinstitoriu lui Dumnezeu*; *sprijină pe toți* vs. *sprijenitoriu tuturor*; *scutește viața mea* vs. *scutitoriu vieții mele*. Dacă în cazul construcției *lui Dumnezeu cinstitoriu* calitatea de adjectiv a derivatului postverbal *cinstitoriu* reiese clar din context (apare într-o înșiruire de adjective coordonate între ele), în cazul celorlalte construcții avem a face cu adjective substantivizate. Conversiunea adjectivelor respective în substantive nu duce, însă, la modificarea formei de dativ a nominalului.

Un număr mic de adjective provenite din verbe tranzitive se combină, în traducerea lui Dosoftei, cu un nominal în acuzativ cu funcție de complement direct. În exemplele următoare, cu excepția elementului *dătătoriu*, care este folosit într-un context specific adjectivului, celelalte adjective sunt substantivizate, dar păstrează nominalul în acuzativ:¹

- (13) **dătătoriu** (*acela înduratul și milostivul și dătătoriuil cuvioșilor săi har* – Parimii: 311);
făcătoriu (*Nu iaste făcătoriuil bine, nu iaste pân-ntr-unul* – Parimii: 191);
zdrobitoriu (*Glasul Domnului, zdrobitoriuilui chedrii, și va zdrobi Domnul chedrii Livanului* – PÎ: 343);
curmătoriu (*Glasul Domnului, curmătoriuilui para de foc* – PÎ: 343);
scuturătoriu (*glasul Domnului, scuturătoriuilui pustia, și scutura-va Domnul pustia Caddis* – PÎ: 343).

În *Psaltirea în versuri* și în *Parimiile preste an* am înregistrat un număr destul de mare de construcții în care adjectivul se combină cu un complement comparativ. Se consideră, în lucrările recente dedicate adjectivului, că acest complement comparativ nu este cerut de adjectivul-centru al grupului adjectival, ci de modificatorii acestuia.²

- (14) **tare** (*neamul fiilor lui Izrail [...] și-i mai tare decât noi* – Parimii: 176);
dulce (*și mai dulce-i decât mișarea și fagurul* – PÎ: 321).

În traducerea lui Dosoftei, însă, majoritatea complementelor comparative, realizate prin nominal sau prin propoziție subordonată, apar în structuri în care adjectivul-centru este la gradul pozitiv, deci în structuri în care adjectivul nu este însoțit de modificatori:

- (15) **alb** (*Să hiu spălat și alb ca omeții* – PV: 353);
tăioasă (*Că li-i limba tăioasă ca spata* – PV: 421);
repede (*Are călărime repede ca vântul* – PV: 447);

¹ Tiparul *adjectiv + complement direct realizat prin nominal neprepozițional în acuzativ* nu se regăsește în limba actuală. Singura excepție o reprezintă construcția cu adjectivul *dator*: *Îi sunt datoare viața* (GALR I 2005:172). De altfel, și în limba veche construcțiile de acest tip prezintă o anumită instabilitate, ele aflându-se în variație cu construcțiile în care adjectivele sunt construite cu un complement prepozițional (V. și Pană Dindelegan 1992: 52-56).

² Cf. Brăescu (2012: 114), Pană Dindelegan (ed.) (2013: 425).

întreg (*Și ochiul întreg ca buldul* – PV: 675);
sec (*Că mi-i sufletul săc ca o țară* – PV: 1013);
grași (*Boii le sânt graș ca nește tauri* – PV: 1023);
cinstită (*lumină [...] cinstită ca suflarea alor mei șerbi* – Parimii: 277);
mulți (*astădz sântei ca stelele ceriului de mult* – Parimii: 324);
amărători (*nu hii amărători ca și casa cea amărătoare* – Parimii: 180).

2. Adjuncții adjectivului

În limba română, adjectivul prototipic poate admite, cu funcție de adjuncți, adverbe (copil *vesel azi*), nominale în acuzativ (femeie *avară din sărăcie*) sau propoziții subordonate (*strălucitoare de-i luminează fața*). În traducerile lui Dosoftei, unele adjective nu autorizează complemente, dar se combină cu un adjunct (circumstanțial) cu diverse valori:

a) cu valoare locativă:

- (16) **viitoriu** (*care luminează pre tot omul viitoriu în lume* – Parimii: 217);
drept (*Direptu-i Domnul în toate căile sale* – PÎ: 647).

b) cu valoare cauzală:

- (17) **negru** (*obrazul negru de atâta ocară* – PV: 297);
neputincioasă (*fîrea noastră cea lipsită și neputincioasă și slabă și ticăloasă de lipsă, foame, seate, osteneală, boală și durere, streinătate și nemilă* – Parimii: 249);
slabă (*fîrea noastră cea lipsită și neputincioasă și slabă și ticăloasă de lipsă, foame, seate, osteneală, boală și durere, streinătate și nemilă* – Parimii: 249);
ticăloasă (*fîrea noastră cea lipsită și neputincioasă și slabă și ticăloasă de lipsă, foame, seate, osteneală, boală și durere, streinătate și nemilă* – Parimii: 249);
groasă (*Cu negura groasă de grea strălucire* – PV: 113);
veștedă (*Ca otava ce să trece / [...] / Sara-i veștedă de soare.* – PV: 649).

c) cu valoare temporală:

- (18) **viitoriu** (*acel după mine viitoriu înaintea mea* – Parimii: 217);
treitoriu (*prin cuvântul a lui viu Dumnezău și treitoriu în veaci* – Parimii: 313);
răbdătoriu (*și tare și îndelung răbdătoriu*);
nepurtătoriu (*Dumnăzău-i giudecător drept [...] nepurtătoriu de mânie în toată dzua* – PÎ: 292).

d) cu valoare de circumstanțial de relație:

- (19) **drag** (*Că fiu am fost și eu [...] drag întru tot la fața maicei* – Parimii: 118);
harnici (*că era harnici devastăvnici cu trupul și cu sufletul* – Parimii: 242);
grei (*Fii omenești, până când grei cu inema?* – PÎ: 286).

- e) cu valoare consecutivă:
- (20) **strălucoasă** (*porunca Domnului, strălucoasă de luminează ochii* – PÎ: 320);
puternic (*Domnul Dumnezăul tău în tine puternicu-i să te mântuiască* – Parimii: 174; *Că iaste Dumnezăul nostru [...] puternic să ne scoată din cuptoriul focului* – Parimii: 210).

3. Observații asupra comportamentului adjectivelor în relația de complementare

1. Adjectivele provenite din verbe se construiesc, în traducerea lui Dosoftei, obligatoriu cu un complement:

- (21) **călcătoriu** (*Cuvânt călcătoriu de leage pusă supra mea* – PÎ: 381);
dăruitoare (*lumina acea sângură de sine luminată și dăruitoare de lumină* – Parimii: 277);
zdrobitor (*Glasul Domnului, zdrobitoriului chedrii, și va zdrobi Domnul chedrii Livanului* – PÎ: 343);
scutitoriu (*Fii-mi în Dumnezău scutitoriu* – PÎ: 346).

2. Pentru majoritatea adjectivelor prototipice, însă, complementul este facultativ:

- (22) **beat** (*gândiră că sânt beaț [de vin]* – Parimii: 271);
rea (*i s-a adauge voie rea [la inemă]* – Parimii: 136).

3. În anumite construcții, ștergerea complementului poate induce un efect suplimentar de ambiguitate (*tot lucrul de preț nu iaste vreadnic (mie sau ei?)* vs. *tot lucrul de preț nu iaste vreadnic ei* – Parimii: 114) sau poate afecta semnificația inițială a enunțurilor (*giudecătoriu bun* vs. *giudecătoriu bun casii lui Israil* - Parimii: 221).²

4. În unele construcții, adjectivul poate fi centrul unui grup complex :

- (23) *strein cu totul de svânta beserică* – PV: 17 (modificator de gradare și complement prepozițional);
fiu drag întru totul la fața maicei – Parimii: 118 (circumstanțial de relație și complement prepozițional);
giudecătoriu nepurtătoriu de mânie în toată dzua – PÎ: 292 (complement prepozițional și circumstanțial de timp).

5. În traducerea lui Dosoftei, este posibilă apariția unor situații de antepunere a grupului adjectival în raport cu regentul:

- (24) *Pomenirea Hristos a de oameni spăsătoare cuvinte* (Parimii: 276);
precum și de Dumnezău grăitoriu Luca (Parimii: 282).

6. În cazul unora dintre adjective, se înregistrează variații în selecția prepoziției sau a cazului:

¹ Cf. Pană Dindelegan (coord.) (2010: 223).

² Cf. Brăescu (2012: 116).

- (25) a. **iubitor**: *curat, miloș, iubitori de frați* – Parimii: 314 vs. *Dumnădzău curat și iubitori dreptății* – Parimii: 280 (complement prepozițional realizat prin nominal în acuzativ cu prepoziția *de* vs. complement indirect exprimat prin nominal în dativ) [În limba română din secolul al XVIII-lea, verbul a iubi era atât tranzitiv, cât și intransitiv.];
- b. **drag**: *Cui iaste drag în ospeațe în lipsă va fi.* – Parimii: 165 vs. *și iaste dragă tuturora și slăvită* – Parimii: 125 (circumstanțial de loc al verbului impersonal vs. complement indirect exprimat prin nominal în dativ);
- c. **vrednic**: *nu sântem vreadnici a zări ș-a cere de la tine milă* – Parimii: 170 vs. *tot lucrul de preț nu iaste vreadnic ei* – Parimii: 114 (complement prepozițional realizat prin formă verbală nonfinită vs. complement indirect exprimat prin nominal în dativ);
- d. **dătător(iu)**: *lumină [...] dătătoare de lumină* – Parimii: 277 vs. *acela înduratul și milostivul și dătătoriuл cuvioșilor săi har* – Parimii: 311 (complement prepozițional realizat prin nominal în acuzativ cu prepoziția *de* vs. complement direct realizat prin nominal în acuzativ);
- e. **făcătoriu**: *părintele nostru Nicolae ... făcătoriuл de minuni* – Parimii: 321 vs. *Nu iaste făcătoriuл bine, nu iaste pân-ntr-unul* – Parimii: 191 (complement prepozițional realizat prin nominal în acuzativ cu prepoziția *de* vs. complement direct realizat prin nominal în acuzativ).

4. Concluzii

În cele trei traduceri religioase care au constituit obiectul analizei noastre, Dosoftei utilizează 66 de adjective care admit relația de complementare. Dintre acestea, 45 de adjective se combină cu un complement prepozițional (realizat prin: a. nominal în acuzativ cu prepoziție: *agiutătoriu, agiutoriu, bețiv, bun, călcătoriu, curat, curățătoare, dăruitoare, dătător, drag, făcătoriu, frumos, gata, giurat, grabnic, grăitoare, hrănitore, grăitor(iu), iubitor, înțelept, învățătoriu, lacom, măiestru, născătoare, nepurtătoriu, păgubitoare, plin, potrivnic, purtăreț, puternic, sătui, scutitoriu, sângur, slobod, spăsătoare, stearpă, strein, suflăreață, știutor, tare, târdziu, vestitoriu, volnic, vrednic*; b. formă verbală nonfinită, infinitiv sau supin: *tare, puternic, volnic*; c. propoziție conjuncțională: *drag, dator, gata, puternic*), 18 adjective admit un complement indirect realizat printr-un nominal în dativ (*agiutoriu, cinstit, cinstitoriu, destoinic, drept, drag, harnic, iubitor, logodită, milostiv, mort, neted, partnic, potrivnic, puternic, sprijenitoriu, viu, vrednic*), iar 14 apar în construcții cu un complement comparativ (*alb, amărător, cinstită, deșert, dulce, gras, hierbinte, întreg, mulți, repede, sec, sâmceloase, tăioasă, unsuroase*). Celelalte adjective pe care le-am înregistrat se construiesc cu adjuncți (circumstanțial de relație, circumstanțial de loc, circumstanțial de cauză, circumstanțial de timp sau circumstanțial consecutiv): *ager, aspru, bogat, beat, bun, credincioasă, crunți, curat, cuvios, drept, domnitoare, drag, dulce, fericit, frumos, grei, groasă, ghizdav, harnici, iute, înalt, încăpătoriu, line, mare, milos, moale, negru, neîncrezători, nemilos, nepurtătoriu, neputincios, nesățios, puțân, răbdătoriu, rău, rumân, sfânt, slabă, slobod, stătătoare, strălucoasă, suflăreață, ticăloasă, treitoriu, vesel, veștedă, viitoriu, viu, vartos*.

Cele mai multe adjective care admit relația de complementare se întâlnesc în *Parimiile preste an*, unde există 47 de adjective construite cu complement, în timp ce în *Psaltirea în versuri* întâlnim doar 28 de adjective care autorizează complemente, iar în *Psaltirea de-năles*,

numai 17. Dintre adjectivele care admit relația de complementare în *Parimiile preste an*, majoritatea au o singură ocurență. Cele mai multe ocurențe au adjectivele *plin* (15), *dătător* (9) și *iubitor* (4). Câte trei ocurențe au adjectivele *drag*, *vrednic*, *bun*, *potrivnic*, și *făcătoriu*, în timp ce adjectivele *harnic*, *viu*, *frumos*, *sătul*, *suflăreață*, *treitoriu* și *viitoriu* apar în câte două contexte fiecare. În ceea ce privește celelalte două traduceri, se remarcă numărul mare de ocurențe ale adjectivului *plin* (13 contexte în care *plin* admite un complement în *Psaltirea în versuri* și 6 contexte în *Psaltirea de-nșăles*). La acestea se adaugă numărul mare de apariții ale adjectivului *ferice* (19 ocurențe în *Psaltirea în versuri*), dar care are, în contextele selectate, valoare adverbială (ex. *Ferice de cine-i slobod de păcate* – PV: 217).

Tipurile de construcții înregistrate în acest studiu, precum și comportamentul adjectivelor prototipice ce se combină cu complemente sau cu adjuncti pe care l-am evidențiat în cursul analizei nu caracterizează doar opera lui Dosoftei, ci sunt reprezentative pentru limba literară din ultimele decenii ale secolului al XVII-lea.

SURSE

- Dosoftei, *Psaltirea în versuri* (1673), ediție de N.A. Ursu, Iași: Mitropolia Moldovei și Sucevei, 1974.
- Dosoftei, *Psaltirea de-nșăles* (1680), ediție de Mihaela Cobzaru, Iași: Casa Editorială „Demiug”, 2007.
- Dosoftei, *Parimiile preste an* (1683), ediție de Mădălina Ungureanu, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2012.

BIBLIOGRAFIE

- Brăescu, Raluca, 2012, *Adjectivul în română. Sintaxă și semantică*, București, Editura Universității din București.
- Guțu Romalo, Valeria (coord.), 2005 (2008), *Gramatica limbii române. I. Cuvântul, II. Enunțul*, București, Editura Academiei Române.
- Pană Dindelegan, Gabriela, 1992, *Sintaxă și semantică. Clase de cuvinte și forme gramaticale cu dublă natură*, București, Tipografia Universității din București.
- Pană Dindelegan, Gabriela (coord.), 2010, *Gramatica de bază a limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold.
- Pană Dindelegan, Gabriela (ed.), 2013, *The Grammar of Romanian*, Oxford, Oxford University Press.

COMPLEMENTS AND ADJUNCTS OF ADJECTIVES IN DOSOFTEI'S TRANSLATIONS

(Abstract)

In the present study I have catalogued and analyzed the adjectives which allow complementation and the adjectives combining with adjuncts in three of Dosoftei's religious translations. The analysis of these adjectives helps us to lay emphasis on the behavior and features of the adjective in the second half of the 17th century.